

Anatomia humana

NAVEGAR DE PORTES OBERTES

Jorge Bello

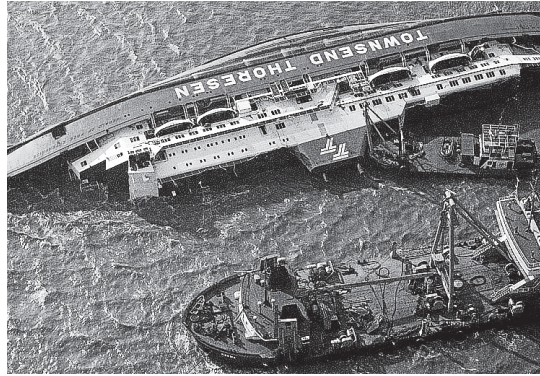
Fóra bo de recordar que el ferri va salpar amb les portes obertes, i que les conseqüències, tot i els tres avisos d'advertiment, no van trigar ni mitja hora, i en qüestió de res tot s'hi va capgirar.

Hem d'aprendre del que va passar, i del que passa, per tal que no torni a passar. I n'hem de recordar, per tal que l'oblit no sigui còmplice del silenci. Ara, què va passar el 6 de març?

Carregat amb 81 cotxes, 47 camions, 3 autobusos, 549 passatgers i 80 tripulants, el ferri salpava cap a la set del capvespre. Vint minuts després, la majoria de passatgers eren al bar del ferri, a la sala, als passadissos, aquí o allà. Només un grupat d'afortunats eren a les cobertes exteriors, tal vegada perquè volien veure com es feien petites les llums del poble mentre respiraven l'aire fred i vespertí.

Les portes posteriors, però, eren obertes, i el ferri navegava cap a mar obert, i al ferri li entrava l'aigua de la mar.

La primera vegada que van avisar que les portes eren obertes, els representants de la naviera propietària del ferri, que mi-

Ens hem de preguntar per què han de passar les coses per tal d'aprendre la lliçó i que no tornin a passar

raven de dissimular que ho eren i així evitaven la responsabilitat que allò implicava, van respondre tot dient que d'això ningú no se n'havia de preocupar.

Amb el segon reclam, aquests representants van dir-los que ja n'estaven avisats i que ningú els havia de dir com s'ha-

via de fer la feina. A la tercera, i no havia passat ni un quart d' hora, van respondre que estaven ocupats i sense més van anar-se'n a una altra banda. El tripulant encarregat de vigilar el tancament de les portes abans de la sortida del vaixell, dormia.

La línia de flotació del ferri havia estat abaixada per millorar l'accés dels vehicles al port. Ara, amb aquestes portes obertes, l'aigua del mar entrava sense aturador, i ràpidament omplia les bodegues del ferri, allà on cotxes i camions havien estat aparcatats minuts abans.

•• VINT-I-TRES MINUTS després de salpar, en cosa de segons, van dir alguns, o d'un parell de minuts segons d'altres, l'aigua que massivament inundava inexorable i irreversible les entranyes del vaixell, va desplaçar la càrrega de vehicles i va fer que el vaixell s'escorés, i de seguida cai-gués de banda.

Caigut, vençut, recolçat completament sobre la banda de babor, en temps vertiginós i sense haver-los donat temps per emetre cap missatge d'auxili, encara a les envistes del port, el vaixell es convertia d'aquesta manera en una trampa mortal d'aigua freda per a 193 persones.

No es va enfonsar perquè va quedar recolçat sobre un banc de sorra. Era el divendres 6 de març de 1987. Ara fa 30 anys. Era el «Herald of Free Enterprise», de la naviera Townsend Thoresen, que sortia del port de Zeebrugge, a Bruixes, Bèlgica, en direcció a Dover, Gran Bretanya.

Construït a Alemanya, el vaixell tenia 8 anys, 8 cobertes i gairebé 142 metres d'eslora. Després d'aquest naufragi, la naviera el va vendre, però un any més tard l'enviava a Taiwan per desfer-lo, i desfer-se'n.

Les investigacions posteriors van confirmar les negligències i les irresponsabilitats, i van deixar ben palesa la necessitat imperiosa de revisar l'arquitectura d'aquest tipus de ferris. Aquesta arquitectura, i els protocols d'actuació, es van revisar, i els errors i les imprudències es van corregir per al futur.

La lliçó, per tant, va quedar ben apresada, amb llàgrimes, com tantes d'altres. Ara ens hem de tornar a preguntar per què han de passar les coses per tal que no tornin a passar.

bellocat@jordibell@gmail.com

Nota d'opinió del Cercle d'Economia de Menorca

LLATZERET: APORTACIONS AL PLA D'ÚSOS I ESTUDI DE VIABILITAT

El dia 15/12/2016, la Direcció de Turisme del CIME va fer presentació del Pla d'Úsos i Estudi de Viabilitat del Llatzeret de Maó. Aquest document, que ha de conduir a la recuperació i posada al servei de la societat insular del vell conjunt monumental del període vuitcentista, planteja tres línies de treball: cultural, docent i hotelera.

No hi ha cap dubte que la funció cultural esdevé del tot imprescindible en atenció a la importància del Llatzeret de Maó com a patrimoni històric-artístic de la Mediterrània.

Tant és així, que la seva declaració com a Bé d'Interès Cultural (1993) obliga l'obertura de les seves instal·lacions al públic interessat en el món de la història i del urbanisme. En conseqüència, el reforçament de la vessant cultural per la via de la professionalització del servei haurà de comportar la total superació de les precàries condicions materials en les que s'ha desenvolupat aquesta funció fins a la data.

El Cercle considera encertada la pro-

posta d'una gestió privada per al condicionament d'itineraris i l'organització de visites guiades al llarg de tot l'any, tot incloent la creació d'un Centre d'Interpretació que posi en valor la qualitat de l'entorn.

D'altra banda, l'experiència en altres territoris indica que la rehabilitació del patrimoni monumental esdevé una immillorable oportunitat per avançar cap a la recuperació d'una estructura econòmica diversificada. Per tant, el Llatzeret pot emergir com una notable contribució per a l'adreçament d'una economia insular més equilibrada, menys sotmesa a l'estacionalitat del sector turístic. En conseqüència, la segona línia d'actuació prevista passa pel foment de les instal·lacions com centre per a la formació especialitzada, amb prioritat vers les Ciències de la Salut. L'estudi suggereix la integració del Llatzeret dins el conjunt d'altres extensions universitàries lligades a noves àrees del coneixement, reforçant la ja tradicional oferta de l'Escola de Salut Pública de Menorca amb la participació de diverses institucions i centres docents d'arreu el país.

La tercera línia de reconversió d'aquesta ciutat sanitària, projecta transformar l'antic allotjament hotelier per funcionar ministerials en allò que avui s'anomena «hotel de luxe de petit format», lligat a la

Mediterrània, Menorca i el port de Maó.

No obstant, el Cercle comparteix els arguments exposats per un destacat membre del Consell Assessor de l'Escola de Salut Pública del Llatzeret de Maó (1).

En un article de recent publicació s'exposen serioses dubtes a la implantació d'una oferta de cinc estrelles destinada a compartir l'espai intramurs amb les acti-

vitats abans comentades. Segons l'autor, és més factible desenvolupar una oferta d'allotjament «social» complementària oberta a un públic menys elitista. En efecte, ni la pròpia capacitat de les estructures de l'edifici principal, hipotètic receptor del nou hotel, ni les activitats derivades de la cultura i l'ensenyament semblen compatibles amb una iniciativa basada en el luxe. A canvi, caldria analitzar la possibilitat d'incorporar una oferta d'allotjament més adient als congressistes o usuaris de la vessant cultural i sanitària i la concepció urbanística de l'indret.

És evident que per a la transformació del Llatzeret és fonamental la creació d'un consorci específic que, conformat per totes les administracions implicades a portar a bon terme tan noble projecte,

estigui dotat d'un equip professionalitzat i dels millors instruments de gestió. Però, el sector públic hauria de prendre nota del trist recorregut altres experiències similars nascudes en el mateix àmbit portuari de Maó, iniciatives condemnades a la irrellevància o la desaparició sense haver donat els fruits desitjats.

Com bé és sabut, la primera condició per la gestió eficaç d'un òrgan participatiu reclama «...que les institucions implicades destinen part del seu pressupost de manera permanent» (2). Junt a la rendibilitat empresarial, aquesta és la gran qüestió de fons.

Per últim, el futur del Llatzeret de Maó aconsella no aïllar les administracions a l' hora de prendre mesures que a tots afecten. El Cercle d'Economia considera oportú reivindicar el paper i la participació de la societat menorquina per

afrontar amb èxit les activitats culturals, d'ensenyament i d'allotjament. És recomanable la figura d'un gestor privat únic, amb obligacions ben definides i la solvència necessària. Menorca compta amb entitats i professionals amb reconeguda capacitat de gestió i experiència acreditada en intervencions arquitectòniques en conjunts monumentals.

Notes: (1) «Llatzeret, un futur per guanyar». Guillem López Casasnovas. «Menorca», 03.01.2017, pàg. 14. (2) El Llatzeret de Maó. Pla d'úsos i estudi de viabilitat de les instal·lacions. Novembre de 2015.

El Cercle considera encertada la proposta d'una gestió privada per al condicionament d'itineraris...